

Planerade analysrapporter

Försäkringskassans avdelning för Analys och prognos producerar olika kunskapsunderlag. Exempelvis tar avdelningen fram statistik, besluts- och ledningsstödsinformation samt utgifts- och ärendevolymprognoser. Avdelningen gör också analyser och utvärderingar av socialförsäkring- en, av dess administration samt av effekter på individer och samhälle. Underlagen används både inom Försäkringskassan och externt av regeringen, expertmyndigheter, forskare och media. Resultaten från utvärderingarna och de fördjupade analyserna presenteras bl.a. i olika former av analysrapporter. I detta dokument beskrivs kortfattat de inplanerade analysrapporterna.

Analysrapporterna har oftast ett av fyra olika publikationsformer. Dessa är: Regeringsuppdrag, Socialförsäkringsrapporter, Korta analyser och PM. Planerade analyser i serien Korta Analyser redovisas på egen lista.

Rapporterna publiceras löpande på Försäkringskassans hemsida (FK.se) under rubriken *Statistik och analys/publikationer*. I vissa fall publiceras även artiklar i vetenskapliga tidskrifter. Nedan är länken till rapporterna som ligger på Försäkringskassans hemsida.

[Klicka här för att komma till rapporterna](#)

Listan över planerade analysrapporter uppdateras kontinuerligt då bl.a. datum för de egeninitie- rade projekten kan ändras, och nya analyser kan tillkomma. Rubrikerna är satta i ett tidigt skede och kan därför komma att förändras över tid.

Innehållsförteckning

Sammanfattande översikt pågående och beslutade uppdrag	3
Pågående och beslutade regeringsuppdrag	4
Mörkertal inom bostadstillägg	4
Uppdrag att analysera och följa effekter som covid-19 har på sjukförsäkringen	4
Pågående egeninitierade analyser	4
Slututvärdering av omorganisationen av Försäkringskassans kundcenterverksamhet	4
Vad beror det ökade inflödet av särskilt utredningskrävande SGI på?	5
Effekterna av nytt arbetssätt för kontroll inom tandvårdsstödet	5
Effekter av försäkringsmedicinska konsultationer och yttranden	6
Misstänkt felaktiga utbetalningar - bosättningsbaserade förmåner	6
Ökande TFP-uttag över tid	7
Produktionsökningen under corona	7
Coronakrisens påverkan på socialförsäkringen	8

Sammanfattande översikt pågående och beslutade uppdrag

Pågående och beslutade regeringsuppdrag: 2 st för GD-beslut

	Namn	GD	AP
1.	Mörkertal inom bostadstillägg	202102	
2.	Analysera och följa effekter som Covid-19 har på sjukförsäkringen	202010- 202204	

Pågående egeninitierade analyser: 8 st för AP-beslut

	Namn	GD	AP
3.	Slututvärdering av omorganisationen av Försäkringskassans kundcenter- verksamhet		202010
4.	Vad beror det ökade inflödet av särskilt utredningskrävande SGI på?		202101
5.	Analys av effekterna av nytt arbetssätt för kontroll inom tandvårdsstödet		202102
6.	Felaktiga utbetalningar - bosättningsbaserade förmåner		202101
7.	Ökande TFP-uttag över tid		202012
8.	Produktionsökningen under Corona		202012
9.	Effekter av försäkringsmedicinska konsultationer och yttranden.		202102
10.	Coronakrisens påverkan på socialförsäkringen		202103

Pågående och beslutade regeringsuppdrag

Mörkertal inom bostadstillägg

Försäkringskassan ska redovisa mörkertalet inom bostadstillägg för personer med sjuk- och aktivitetsersättning, hur det påverkar andelen med låg ekonomisk standard samt redovisa genomförda insatser för att minska mörkertalet.

Kontaktperson: Caroline Cederström, 072-583 97 66

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: i samband med årsredovisningen för 2020.

Uppdrag att analysera och följa effekter som covid-19 har på sjukförsäkringen

Försäkringskassan ska analysera hur det uppdämda vårdbehovet inom hälso- och sjukvården på grund av utbrottet av covid-19 inverkar på sjukförsäkringen och de sjukskrivnas rätt till ersättning och stöd för återgång i arbete. Försäkringskassan ska också följa upp hur regeländringar som genomförs med anledning av covid-19, samt myndighetens rättsliga ställningstagande om oskälighetsbedömning efter 180 dagar i rehabiliteringskedjan med anledning av corona, påverkar beviljandet av sjukpenning.

Kontaktperson: Fanny Jatko, 072-574 42 15

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: 15 januari 2021, 1 september 2021 och 1 april 2022.

Pågående egeninitierade analyser

Slututvärdering av omorganisationen av Försäkringskassans kundcenterverksamhet

Bakgrund: Försäkringskassan har genomfört en omfattande omorganisation av sin kundcenterverksamhet. Omorganisationen innebär att den tidigare organisatoriskt sett fristående kundcenterverksamheten sedan 1 april 2017 är integrerad med försäkringsavdelningarna barn och familj (BF), funktionsnedsättning (FV), nyanlända eller arbetslösa (NA), sjukförsäkring (SF) och gemensamma försäkringsfrågor (GF). Dåvarande generaldirektör gav avdelningen för analys och prognos (AP) uppdraget att följa upp och utvärdera omorganisationen. En första utvärdering genomfördes under våren 2018 (Försäkringskassan, 2018). Då var inte implementeringsarbetet avslutat på samtliga fem försäkringsavdelningar, utan beräknades på vissa avdelningar pågå fram till slutet av 2019. AP har därför fått ett fortsatt utvärderingsuppdrag av generaldirektören.

Syfte/frågeställningar: Det övergripande syftet är att analysera om och i så fall på vilket sätt omorganisationen bidragit till förbättrade resultat avseende väntetider, tillgänglighet i telefon och samtalsvolym. Utöver detta syftar analysen även till att undersöka *hur* omorganisationen i så fall har bidragit till resultaten, genom mer effektiv styrning av handläggning och telefoni, minskad personalomsättning och sjukfrånvaro för tidigare kundcentermedarbetare samt ökad förmåga att adressera den försäkrades behov vid första samtalet. *Målet* med analysen är att bidra med

Avdelningen för analys och prognos

Ändringsdatum
2020-12-29

kunskap om omorganisationens måluppfyllelse samt om faktorer som påverkat förutsättningarna att nå målen.

Kontaktperson: Elin Thunman, 072-574 45 09

Ansvarig chef: Hanna Larheden

Publicering: Oktober 2020

Vad beror det ökade inflödet av särskilt utredningskrävande SGI på?

Bakgrund: Inom ärenden som handlar om så kallad sjukpenning grundande inkomst (SGI) finns det ärenden som är särskilt utredningskrävande. Detta beror på att de som söker har livssituationer som kräver mer utredning än andra ärenden. Det kan handla om att den som söker är egenföretagare eller har en vilande SGI sedan tidigare. Den här typen av ärenden har ökat från ca 113 tusen till 160 tusen sedan 2015. Samtidigt har det totala antalet SGI-ärenden minskat över samma period. Frågan som ska analyseras är vad detta beror på.

Syfte/frågeställningar:

Syftet är att svara på varför inflödet av utredningskrävande SGI (SGI SU) ökar. Frågeställningarna kan delas upp i tre delar:

- Beror ökningen på att förekomsten av personer med livssituationer som medför att SGI SU skulle bli aktuellt har ökat i arbetskraften som sådan?
- Beror ökningen på en förändring av sammansättningen inom gruppen som har livssituationer som medför att SGI SU blir aktuellt?
- Beror ökningen på att andelen personer med livssituationer som medför SGI SU av alla som ansöker om sjukpenning, tillfällig föräldrapenning och föräldrapenning har ökat? Om inte, beror det på att Försäkringskassan tidigare inte klassat dessa SGI-ärenden som särskilt utredningskrävande?

Kontaktperson: Malin Junestav, 072 724 68 59

Ansvarig chef: Pål Wilkens

Publicering: februari 2021

Effekterna av nytt arbetssätt för kontroll inom tandvårdsstödet

Bakgrund: Under 2015 utförde Försäkringskassan ett regeringsuppdrag¹ som syftade till att ta reda på hur mycket tandvårdsstöd som betalades ut felaktigt. Nu har man inom tandvårdsstödet ett nytt arbetssätt. Olika åtgärder har vidtagits för att motverka och förebygga brott och därmed motverka felaktiga utbetalningar (orsakade av både medvetna och omedvetna fel). Dessa är bland annat att stärka patientens kunskap om tandvården, neka anslutning för vårdgivare/aktörer som missköter sig, avansluta oseriösa vårdgivare samt öka antalet polisanmälningar.

Syfte: Genom att undersöka åtgärdernas effekter kan den förändrade verksamhetslogiken inom tandvårdsstödet och införandet av nya verktyg för att motverka och förebygga brott utvärderas i syfte att utveckla verksamheten.

Kontaktperson: Magnus Arnek, 072-724 70 34

Ansvarig chef: Pål Wilkens

¹ Efterhandskontroller inom tandvården, dnr 008475-2014.

Publicering: februari 2021

Effekter av försäkringsmedicinska konsultationer och yttranden

Bakgrund: SF har bristfällig information om vilka effekter de försäkringsmedicinska rådgivarnas arbete ger i handläggningen. Det finns inga studier genomförda som kan stödja utvecklingen av den försäkringsmedicinska rådgivningen. Det finns olika metoder för att inhämta FMR:s kompetens – genom gruppkonsultationer, enskilda konsultationer muntligt och skriftligt – men vi vet inte i vilken omfattning de olika metoderna används och i vilken typ av ärenden.

Syfte/frågeställningar: Syftet är att ge underlag för ställningstaganden gällande hur FMR:s kunskap bäst ska användas inom handläggningen. Det behövs mer kunskap kring vilka metoder som ger bäst effekt och i vilken typ av ärenden. När i handläggningen ger det mest effekt att konsultera en FMR? Kan man se effekter på t.ex. aktiviteter i handläggningen kopplat till konsultationen? Finns det skillnader regionalt gällande FMR-konsultationer, i omfattning och i praxis. Finns det skillnader kopplat till kön, diagnos, fallängd (när i rehabkedjan)?

Kontaktperson: Marit Gisselmann, 072-595 99 95

Ansvarig chef: Pål Wilkens

Publicering: mars 2021

Misstänkt felaktiga utbetalningar - bosättningsbaserade förmåner

Bakgrund: En anledning till att socialförsäkringsförmåner betalas ut felaktigt är att familjer flyttar utomlands utan att tala om det för berörda myndigheter. Att familjer har uppgiftsskyldighet² till myndigheterna är ofta okänt vilket orsakar problem både för enskilda och staten. När felaktiga utbetalningar upptäcks kan det leda till återkrav och till skuldsättning av den som är betalningsskyldig. Uppgiftsskyldigheten skulle påverka framför allt de bosättningsbaserade ersättningarna som till exempel barnbidrag och bostadsbidrag som ofta betalas ut under en lång tid och som därför kan generera höga återbetalningsbelopp. Att förbättra uppgiftshanteringen är i barnets intresse, framförallt för att skuldsättning av föräldrarna drabbar barnen, men även indirekt därför att en bättre uppföljning av försvunna barn skulle underlätta för myndigheterna att ingripa vid behov. Det finns en särskilt stor risk för felutbetalningar inom förmånen barnbidrag eftersom det inte krävs en ansökan; barnbidraget utbetalas utan ansökan när ett barn under 16 år och är försäkrat i Sverige.

Syfte/frågeställningar: Syfte med analysen är att få en uppfattning om omfattningen av felaktig utbetalning av bosättningsrelaterade förmåner på grund av felaktig folkbokföringsadress. Förmånen barnbidrag är i fokus.

Ett annat syfte är att få kunskap om efterlevnaden av lagen om underrättelseskyldighet som gäller från 1 jan 2020³.

Kontaktperson: Anna Falkenberg, 072-574 44 41

² 110 kap. 45 § socialförsäkringsbalken (2018:780)

³ Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Ansvarig chef: Pål Wilkens
Publicering: Januari 2021

Ökande TFP-uttag över tid

Bakgrund: TFP är en av de större socialförsäkringsförmånerna och kostnaderna har ökat de senaste åren. Det totala uttaget av TFP för vård av barn har ökat kontinuerligt under den senaste tioårsperioden. Demografiska förändringar, ökande sysselsättningsgrad och andelen barn i barnomsorg kan förklara en del av ökningen, men tidigare studier har även pekat på betydelsen av förenklat ansökningsförfarande och ökad digitalisering (se t.ex. ISF Rapport 2015:12, Socialförsäkringsrapport 2018:1). Även antalet nettodagar med tillfällig föräldrapenning per barn har ökat markant. Ännu saknas dock mer detaljerad kunskap om det finns barn- och familjerelaterade faktorer som haft en inverkan på utvecklingen.

Syfte/frågeställningar: Syftet med studien är att bidra med kunskap om faktorer som påverkat ökningen av antalet utbetalda nettodagar med TFP per barn. Målet är att förstå utvecklingen genom att med hjälp av deskriptiva och multivariata analyser uppskatta betydelsen av (1) sociodemografiska bakgrundsfaktorer relaterade till familjerna, (2) förändringar i Försäkringskassans administration och regelverket för förmånen och (3) förändringar i det omgivande samhället.

Övriga kommentarer: Tillförlitlig information om förskolornas praxis runt smittorisk lär vara svår att få fram? En regelrätt effektutvärdering av intygskravets kausala påverkan på uttagsmönstret är ej möjlig, då det är svårt att helt isolera borttagandet från övriga tidsvarierande faktorer och en lämplig jämförelsegrupp blir därför omöjlig att definiera.

Kontaktperson: Cecilia Eek, 072-583 92 09
Ansvarig chef: Hanna Larheden
Publicering: December 2020

Produktionsökningen under corona

Bakgrund: Försäkringskassan har noterat att produktionen har ökat i handläggningen under coronakrisen, sedan många medarbetare började arbeta hemifrån. FK LG vill veta om produktiviteten har förändrats, och varför i sådana fall.

Syfte/frågeställningar: De preliminära frågorna som ska besvaras är:

- Hur ser produktionsökningen i handläggningen ut?
- Vad har möjliggjort en ökad produktion?
- I vilken mån är det hållbart och önskvärt att upprätthålla produktionsökningen över en längre tid?

Kontaktperson: Sara Johansson, 072-595 91 46
Ansvarig chef: Hanna Larheden
Publicering: December 2020

Coronakrisens påverkan på socialförsäkringen

Under våren 2020 har viruset Covid-19 spridit sig över världen och Sverige, vilket har medfört stora ansträngningar för samhället. Det har också ställt större och nya krav på den svenska socialförsäkringen. Varje enskild socialförsäkringsförmån är utformad för att skydda individens eller hushållets ekonomi vid en eller några typer av situationer som kan uppstå. När som nu under våren 2020 stora delar av samhället utsätts för en gemensam utmaning, även om den slår mycket olika mot olika grupper, är frågan hur den svenska socialförsäkringen då har kunnat skydda, både de grupper som redan fick ersättningar från försäkringen och de nya grupper för vilka behovet uppstått.

Analysen syftar till att ge en första bild av hur Coronakrisen har påverkat de grupper som får ersättning från socialförsäkringen, samt vilka nya grupper som behövt nyttja försäkringen.

De effekter av Covid-19 som analysen ämnar att undersöka är:

1. Överdödlighet
2. Ökad sjukdom bland vuxna och barn samt åtgärder för att minska smittspridning: distansarbete och undervisning, social distansering.
3. Arbetslöshet till följd av lågkonjunktur

Kontaktperson: Martin Hurtig 072-580 93 32

Ansvarig chef: Jon Dutrieux

Publicering: mars 2021